

Alternative reaksjoner for mindre alvorlige narkotikalovbrudd.
Intervensjonsprogram og motivasjonssamtale

Høringsuttalelse fra Stiftelsen Retretten

Rapporten slår fast at det ikke er arbeidsgruppens mandat å ta stilling til avkriminalisering og legalisering. Under punkt 2.1 brukes begrepet *nedkriminalisering som innebærer at straffenivået reduseres eller at gjeldende straffereaksjoner erstattes med mindre inngripende reaksjonsformer*. Retretten mener det må komme tydelig frem at narkotikalovbrudd er straffbart.

Slik vi ser det, må det tenkes grundig gjennom hva som ønskes med forslaget. Hva er vi mest opptatt av? Er det straff? Eller forebygging av utvikling til alvorligere narkotikalovbrudd og avhengighet til tyngre stoffer? Ut fra det vi kjenner til vil forslagene være aktuelle for en svært liten gruppe i samfunnet vårt. De aller fleste er redd for å bryte loven og vil naturligvis holde seg borte fra det som kan lede til trøbbel med myndighetene. Retretten mener at det i stedet for å konstruere et nytt begrep *mindre alvorlige narkotikalovbrudd* med påfølgende lovendringer skal benytte og utvikle de hjelpetiltak som allerede finnes.

Samhandlingsreformen blir beskrevet som sentral for arbeidsgruppens forslag. Retretten representerer en av forebyggingsarenaene utenfor helsesektoren. Å etablere et godt samarbeid med ulike organisasjoner som har forebygging/ettervern som formål mener vi er svært viktig når det gjelder og gjennomføre alternative straffereaksjoner til eksisterende lovverk.

Vi har hjelpetiltak innen statlig, kommunal og frivillig sektor. Retretten ønsker klarere retningslinjer fra myndighetene om hvilke tiltak som skal benyttes. Motivasjonssamtale, reaksjonssamtale, nemnder, konfliktråd, eller ordinær straff som bøter og fengsel. Det viktigste blir innholdet i avtalen som inngås med den som har begått lovbruddet, ikke hva den kalles. Om alternative straffereaksjoner benyttes systematisk over tid, også etter at man er ferdig med "straffen" vil mulighetene til å lykkes for den som har eller står i fare for å utvikle en avhengighet til rus og/eller kriminalitet øke.

Ved at tiden personen er i et opplegg innen kriminalomsorgen benyttes på en god og konstruktiv måte, for eksempel ved å lage en IP (individuell plan) for tiden etter soning, vil også muligheten for å lykkes med forebygging bedre enn hva tilfellet er i dag. Retretten mener individuell plan bør styrkes. Det må også

komme en lovendring som gjør konfliktrådene i kommunene i stand til å følge opp mindre alvorlige narkotikalovbrudd.

Mange i gruppen dette kan bli aktuelt for, har andre sammensatte problemer. De kan ha foreldre eller omsorgspersoner som sliter av ulik grunn. Disse har også lite stimuli. Kriminalomsorgens friomsorgstilbud må derfor benyttes i større grad til å kartlegge den enkeltes behov og sette inn gode strukturerte tiltak.

Forelegg for de under 18 år, vil ikke fungere hverken som straff eller forebygging. De under 18 år må få reaksjoner hvor de selv må ta ansvar for. Arbeid eller behandling i ett bestemt antall timer inntil boten er betalt for eksempel. At en mor eller far betaler gjør ingen forskjell. Det viktigste som kan gjøre er at den som havner i en slik situasjon selv må gjøre opp for seg. Ved brudd på vilkår bør boten få stå på "vent" inntil de er gamle nok til å gjøre den opp. Om dette ikke går så bør myndighetene slette boten. Vi vet at mange foreldre vil ha narkotika legalisert og avkriminalisert kun fordi det er dem som står igjen med det økonomiske ansvaret.

Hvor stor vekt vi skal legge på dette med bruk og besittelse av små kvanta til eget bruk og salg av små kvanta for å finansiere egen bruk, kan vi ikke si så mye om. Narkotika er ulovlig i Norge og derfor vil dette være et lovbrudd. Ut fra den kunnskapen vi sitter med så kjenner vi ingen som sitter i fengsel pga. eget bruk eller små doser. De som straffes med mer enn bøter har andre kriminelle handlinger i tillegg.

Det med motiverende samtaler kan sikkert være fint når man vet hva man skal motivere til og at de tiltak som trengs er der. De fleste det her er snakk om trenger koordinerende hjelpetiltak. Det er viktig å vite hva man gjør når det settes i gang tiltak for en som har utviklet en avhengighet. Det bør være en strukturert og målrettet plan med det som gjøres, både når det gjelder motiverende samtaler og intervensjon. Som sagt så ligger det mange gode tiltak i hjelpeapparatet vårt som kan være nyttige elementer for dem som skal ut av misbruk og en destruktiv livsstil. Vi har fått tilbakemeldinger på at både kontakter med politi om å holde seg unna sentrum og urinprøver har vist seg å være konstruktivt i forhold til forebygging.

Om noe skulle endres så bør det være unge eller andre førstegangstatte som kommer under kontrakter eller program, bør få slippe anmerkninger på vandelen om de innfrir.